

Uttalelse – forslag til endringer i deltakerloven mv. - tildeling av konsesjoner, deltakeradganger mv

I Norge har fiskeriene vært en av de samfunnsbærende næringer i mange hundreår. Fiskeripolitikken som ble ført fra førkrigstiden frem til nå har gjort at fiskeriene har vært en av de viktigste kildene til å spre rikdom til mange i stedet for å samle den på få hender, og til å opprettholde virksomhet og liv i utallige lokalsamfunn langs hele kysten.

En slik politikk er tuftet på en ide om at næring – virksomheter – er middel for at folk skal kunne få arbeid, mat, hus, utdanning og så videre.

Vi ser nå en ny type tenkning som løsriver næring og virksomhet fra den samfunnsbyggende og -bærende funksjonen.

Ei næring (fiskerinæringa) skal ikke lenger være middel for at folk skal ha arbeid, hus og mat, men først og fremst allokeres i bedriften for å skape mest mulig fortjeneste. Og dermed sørge for at eiere og aksjonærer får størst mulig utbytte. Denne nyliberalistiske tenkemåten, vil i praksis si at næringer – i denne sammenheng fiskerinæringa - skal skape mest mulig rikdom for færrest mulig – og i alle fall ikke bidra til vekst og trygghet i kystsamfunnene.

Dette er i så fall et så gedigent skille i norsk nærings- og fiskeripolitikk at Norges Kystfiskarlag anbefaler at dette spørsmålet må gjennomgå en grundig demokratisk behandling i Stortinget. Det vil bety et så stort brudd med både sosialdemokratiske og verdikonservative verdier og tenkemåter at det ikke er tilstrekkelig med avgjørelse i departement eller regjering. Sjømatnæringa vil i fremtida være en av Norges hovednæringer – allerede nå representerer den en eksportverdi på ca 70 milliarder årlig. Det er derfor etter Norges Kystfiskarlags syn viktig at vi stiller oss slik at denne verdien kommer det norske samfunnet - de norske kystsamfunnene - til gode heller enn svenske og hollandske pensjonsfond.

Når vi tar opp overstående i denne høringsuttalelsen er det fordi deltakerloven er en av de bærende bjelkene i en fiskeripolitikk som ved siden av å forvalte fiskeressursene, også skal forvalte det **samfunnsbærende** aspektet ved næringen.

Dette prinsippet er nedfelt i lovverket med Havressursloven, Fiskesalgslagsloven og Deltakerloven.

Slik det ser ut nå, vil hele dette saksområdet bli behørig behandlet også av Stortinget i forbindelse med Fiskeindustriutvalgets innstilling.

Derfor vil Norges Kystfiskarlag anbefale at den foreslåtte endring av deltakerloven ikke gjennomføres.

I høringsnotatet om forslag til endringer av deltakerloven presenterer Nærings- og fiskeridepartementet den foreslåtte endringen som den er en mindre vesentlig, hvor formålet nærmest er å forenkle byråkrati og søknadsprosess. Realiteten vil dessverre være mer omfattende enn som så. I prinsippet vil en slik «forenkling» føre til at intensjonen med deltakerloven - at fiskerne skal eie og drive sin egen arbeidsplass – på sikt vil falle bort. I og med at man her både begrenser kontrollen med hvor kvotene havner og forenkler prosessen, vil denne praksisen akselerere. Med lettere adgang vil også markedsprisene pr kvote erfaringsmessig stige med noen hundre tusen kroner.

Det oppsiktsvekkende i departementets forslag her er imidlertid at man innrømmer at man på dette område har ***ført en ulovlig praksis.***

I stedet for å stramme inn, går man altså til det skritt at man legaliserer den ulovlige praksisen i strid med intensjonene da Stortinget vedtok både Havressursloven og Deltakerloven.

Igjen: Dersom denne praksisen skal legaliseres og forenkles, er det ikke departementet, men Stortinget som skal gjøre dette.

I høringsnotatets avsnitt 3.1 beskriver departementet hvorfor det er behov for en enklere prosess. Man sier at «det er vanskelig å gi nøyaktig oversikt over hvor utbredt ordningen med å kombinere splitting med kjøp og salg av fartøy er i dag.»

Man regner med at man årlig behandler mellom 100 – 200 slike saker . Videre viser man til at «Til sammen behøver ikke denne prosessen ta mange dagene, men det er likevel ressurskrevende for både forvaltning og næring.

Så er det uttalt at «fiskerne skal drive fiske og ikke kontorarbeid».

Men – i svært mange slike tilfelle er det ikke «fiskere» som driver denne aktiviteten. I tillegg til at denne virksomheten drives av rene meglerkontorer, er dette en del av virksomheten på enkelte rederikontorer.

I noen fiskebåtredier som er fullstrukturert etter å ha kjøpt kvoter ved hjelp av store lån, ender driften med underskudd når man har gjort opp kapitalutgiftene. For at rederiet skal komme ut med plussresultat, driver de med megling av kvoter.

Norges Kystfiskarlag kan ikke se at det har vært meningen at lønnsomheten i norske fiskerier skal være basert på kjøp og salg av kvoter.

Norges Kystfiskarlag vil derfor rå Nærings- og fiskeridepartementet til at denne praksisen strammes inn, i stedet for å legalisere den.

Forslaget til endring av deltakerloven slik det foreligger vil ikke tjene fiskerinæringa som helhet, kun enkelte finans- og meglerinteresser.

For
Norges Kystfiskarlag

Arne Pedersen

Arne R Hole